

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

4. An sine scandali peccato possum redimere vexationem injustam in
administratione sacramentorum præbendo pecunias? Idem est pro
audiendo in die festivo, & ministrande Eucharistia, &c. Et an hoc sit ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

RESOL. IV.

An sine scandali peccato possim redimere vexationem iniustam in administratione Sacramentorum prebendo pecunias?

Idem est pro audiendo Sacro in die festivo, & ministranda Eucharistia, &c.

Et an hoc sit Symonia?

Et an in aliquo casu, v.g. infantis morituri sine Baptismo, non solum licitum sit offerre pecuniam pro eius administratione, sed teneri?

Et late explanatur in quibus aliis diversis casibus hoc licite possit fieri, si ad sit necessitas gravis. Ex p. 5. tr. 7. Res. 16.

§. 1. Negatiue respondet D. Thom. in 3. dist. 5. quest. 2. art. 2. quest. 5. ad 2. Paludanus quest. 3. num. 17. Marfilii quest. 4. art. 4. dubi 4. Scotus dist. 15. quest. 2. ad 2. Gabriel ibidem q. vu. art. 2. post 2. concl. Alexander de Ales 2. part. q. 187. num. 3. art. 3. §. 1. & alij penes Valquez opusc. de scandalo quest. 43. art. 8. dub. ult. num. 59. asserentes non esse licitum pecuniam offerre, vt administretur sacramentum Baptismi existenti in extrema necessitate; quia emere Sacramentum intrinsece malum est, ac proinde ex nulla circumstantia etiam succurrendi extremæ necessitati licite fieri potest. Et vrgetur magis a gumentum, quia in hac oblatione pecuniæ non tantum scandalizatur frater accipiens illam, sed etiam est peccatum simoniæ, quia in ipsa oblatione pecuniæ emitur Sacramentum, quod tam simoniacum est, quam ipsum vendere.

Sup. hoc lege doctrinam Resolutionu annotatou sequentium huius Res.

2. Verum his non obstantibus, ego puto posse licite offerre pecuniam Sacerdoti nolenti moribundum infantem baptizare sine pretio, imò si alia ratione non potest illi persuaderi administratio Sacramenti, nisi pecunia oblata, adest obligatio illam offerendi. Et ratio est, quia id non est scandalum, quia ego rem peto quæ potest fieri bene & malè, occasione autem non do ad peccandum ex infirmitate, aut ignorantia, sed ex pura malitia, quam ego non teneo vitare cum tanto meo incommodo, aut alieno, vt de viurario dictum est: neque item pecco contra Religionem, quia ego vel consulo minus malum, quod in nullo euentu est illicitum, neque contra virtutem vllam, quando grauius non potest alia ratione vitari; vel quia ego non aestimo Sacramentum pecuniæ, neque illam do pro Sacramento, sed præcise volo allicere voluntatem iniqui ministri vt velit mihi conferre Sacramentum. Cum autem illa oblatio non sit absoluta, sed tantum conditionalis, nempe ex suppositione quod ille aliter nolit, non possum ego dici illum inducere: ergo illa actio non aestimat Sacramentum pecuniæ, sed tantum vult allicere pecuniæ voluntatem ministri, vt me Sacramento tingat, aut soluat peccatis, quæ Sacramenta ego censeo non aestimari pecuniæ, neque pro illis eam do, sed pro sola voluntate Ministri.

Sup. hoc in tom. 7. tr. 1. Res. 27.

3. Quod autem in tali casu non solum licitum sit offerre pecuniam, vt probatum est, sed deberi, patet, nam ex oblatione pecuniæ nullum sequitur incommodum, ex ea negata sequitur tantum incommodum, vt ego illud teneo vitare, etiam cum vitæ discrimine, quia eo ipso quod assentiens opinioni probabiliter offeram pecuniam, sum immunis peccato scandali & simoniæ, quia illa opinio probabilis me excusat. Oblata autem ea pecunia infantem eripio ab æterna damnatione; negata autem pecunia infans relinquitur danandus æternum. Ergo teneo hoc incommodum euitare, si quidem sine incommodo possum. Lex enim charitatis me obligat quoties sine incommodo possum.

E e 2 Et

RESOL. III.

An peccantes coram aliis excusentur aliquando à peccato mortali?

Et in casu, quo times à te alios scandalizatos esse, tenearis in confessione explicare numerum personarum, & speciem peccati? Ex part. 5. tractar. 7. Res. 3.

§. 1. Respondeo plures coram aliis peccantes excusari à peccato scandali, vel quia videntes ita sunt in bono stabiles, vt nullo modo peccatis vis censentur ad peccatum moueri; vel ita sunt desperati, vt peccatum aliorum nihil illos immutet. Ita Salas tom. 1. in part. 2. tract. 7. disp. 3. sect. 4. n. 84. Sanchez in sum. tom. 1. lib. 1. c. 6. num. 7. Alphonsus de Leone vbi infra n. 24. Castrus Palaus tom. 1. tract. 6. disp. 6. punct. 2. n. 4. Et idè Sancius in selectis disp. 46. num. 11. optime notat, quod à scandali peccato excusantur plurimi, quod vel ipsi tam prauis moribus imbuti sunt vt ab illis de præstando exemplo nihil crederetur, nec inde argumentum sumatur ad liberius vitis vacandum; vel de eo curantes ita ad peccandum faciles atque inclinati sunt, vt non censentur moralis eorum inductio.

2. Notandum est verò hîc vnum, quod plurimi miserimè nolunt intelligere, videlicet in casu quo times à te alios scandalizatos esse, teneri in confessione explicare numerum personarum, & speciem peccatorum. v.g. Meo malo exemplo scandalizauit tot personas inducendo talia peccata, aliter non satisfacis. Ita Villucius tom. 2. tr. 28. cap. 6. n. 226. Syluius in 2. 2. q. 43. art. 3. concl. 2. Castrus Palaus vbi sup. punct. 4. n. 3. & Bonacina de peccatis disputat. 2. q. 4. punct. 2. numer. 42. vbi citat Sanchez, quibus etiam adde Molphestum in sum. tom. 1. tract. 8. cap. 10. numer. 1. & Leonem de offic. Confess. tom. 1. recollect. 34. numer. 9. & 10. & ratio iam ex Hurtando posita est in superiore resolutione.

Tom. VII.

Et hanc opinionem ex D. Bonavent. in 4. dist. 5. art. 2. q. 1. in fine, docet Hurtado de Mendoza in 2. 2. disp. 173. sect. 17. §. 1. 11. & seq. quibus adde Basilium Pontium de matrim. lib. 5. cap. 18. §. 6. num. 32. Lessium lib. 2. cap. 35. num. 38. & 39. Suarez de Relig. tom. 1. lib. 4. de simonia, cap. 12. n. 23. Valquez opus. de scandalo art. 8. num. 59. & alios.

4. Vnde ex his apparet posse aduultum offerre pecuniam Sacerdoti, vt illi administret Sacramentum Eucharistiae, & Pœnitentiæ, quia petit rem possibilem fieri bene, quæ si malè fit est propter malitiam Ministri, quam ego non teneor vitare cum graui meo incommodo, neque item Sacramentum emo, neque æstimo pecunia, sed tantum illa oblata allicio voluntatem Ministri. Et quidem durum est hominem cogere, vt moriatur cum tanto discrimine salutis æternæ, est enim maximè incertum vtrum exerceamus contritionem perfectam, quæ in hominibus flagitiosis est frequenter difficilis; attritio verò est multo facilior, vt maximi momenti est nihil occasionis præmittere ad securitatem salutis æternæ, ergo, &c.

Sup. hoc ex doctrina Ref. not. præterea, in fine, à vers. Vnde, & magis late in tom. 5. tr. 7. Ref. 14. §. vit.

* Sup. cōten- to in hoc §. in Ref. vit. not. præteri- ta, §. penult. post mediū, à vers. qui etiam num. 20.

5. Notandum est tamen hic pro curiosis, quòd licet Suarez hanc doctrinam admittat tantum in grauis- sima necessitate, tamen Hurtado *vbi supra*, §. 224. illam admittit etiam in quacumque graui necessitate, quia vbi est grauis necessitas, exculamur à vitanda occasione scandali aliorum ex malitia; item illa actio non est emptio Sacramentorum, ab illa autem externa donatione exculamur necessitatis grauitate, ob quam non comittitur simonia. Vnde quoties obligat præceptum annuæ confessionis & communionis Eucharistiae, possumus offerre pecuniam vt alliciamus voluntatem Ministri eorum Sacramentorum. Item ad accipiendum viaticum, & extremam Vnctionem: quamuis enim illa Sacramenta non sint necessaria ad salutem, sunt tamen vtilissima, illisque carere est grauis- sima calamitas. Item quoties aliquis est in peccato mortali, potest pecuniam offerre Sacerdoti vt illum absoluat, si ea die non sit habiturus alium, à quo absoluetur sine pecunia, est enim grauis- sima necessitas, quia est grauis- simum malum ire cubitum in peccato mortali: multi enim sani ebant, neque viui surgunt de lecto. Item si Sacerdos priuaret aliquem frequenti vtu Sacramentorum & Missæ sacrificio, liceret tunc illum pecuniis allicere, quia est grauis- simum malum Sacramentorum subsidiis carere. Item quoties aggredimur iter longum carituri Sacerdotibus. Imò quoties obligat præceptum Ecclesiasticum de audiendo Sacro, est enim grauis- sima necessitas obseruandi leges Ecclesiæ. Si verò quis sit excommunicatus, & ei a Sacerdote negetur iniuste, neque possit sine graui incommodo spiritali, aut temporali differri, potest ea vexatio redimi. Denique id licitum est in omni graui necessitate. Hæc omnia Hurtado loco citato. Verum, quia non vult esse harum opinionum primus author, ideo relinquit illas temporari maturandas, vt facio etiam ego.

RESOL. V.

At sit differendus ingressus Religionis propter scandalum, vel vt ne parentes turbentur?

Et vtrum opera consilij dimittenda sint propter scandalum ex malitia, aut ob scandalum ex infirmitate semel, aut iterum? Ex part. 5. tractat. 7. Ref. fol. 23.

§. 1. **A**D hoc dubium respondet Valentia tom. 3. disp. 3. quest. 18. punct. 4. vbi sic ait. Tercio sequitur debere etiam ad vitandum scandalum infirmorum differri quoque ingressum Religionis; vt v.

g. si aliqui in sæculo autoritate & conuersatione alicuius grauis & pij viri in officio continetur lapsi, alioqui facile in aliqua peccata illo ab eis discunt, & Religionem ingrediente, teneatur tum differre ingressum, quandoquidem sine peccato potest: non tamen teneatur perpetuò à Religionis ingressu abstinere, vt rectè sentit D. Thomas art. 7. ad 4. tum esset grauis- simum detrimentum spirituale. Nisi forte sequetur alioqui grauis- simum & commune scandalum in fide, aut moribus alicuius totius communitatis; tunc enim putarem durante periculo talis scandali non posse ingredi. nam ad tuendum bonum commune strictissime tenemur etiam cum quocumque detrimento spiritalis boni ad salutem non necessarij, & cum vitæ quoque corporalis cetero discrimine. Ita Valentia. Vide etiam Sayrum in *Clas. Eccl. lib. 7. cap. 6. à num. 8.* & Hurtado de Mendoza in 2. 2. disputat. 173. sect. 21. §. 249. vbi fuit doctor. Vtrum opera consilij dimittenda sint propter scandalum. De quo etiam vide Suar. disp. 10. sect. 4. n. Lorcam in 2. 2. quest. 43. art. 8. numer. 11. Scandali in secl. disput. 37. num. 10. docentem ab operibus consilij non esse abstinendum ob scandalum ex malitia, at ob scandalum ex infirmitate, lenit, aut iterum. Vnde Malderus in 2. 2. quest. 43. art. 7. asserit, ne parentes turbentur ad tempus quidem rectè differri ingressum Religionis, non autem omnino omitti.

RESOL. VI.

An Clerici incedentes per ciuitatem in diebus Barchinensibus personati, vulgo Mascharati, peccent mortaliter peccato scandali?

Et an etiam non solum Clerici, sed etiam Religiosi incedentes personati recreationis causa mortali peccent, neque quoad rationem scandali, neque quoad præceptum iuris habitum Peritum illis prohibens, neque quoad habitum dimissionem ad modicum tempus; neque quoad habitum larvarum?

Et docetur, quod veniat ex sui materia omnibus est licita etiam Ecclesiasticis, quibus interdicitur tantum illa, quæ est clamorosa, & aliam, non tamen sub mortali culpa ratione Ecclesiastici præcepti, nec ratione scandali, damnata ratio fiat. Ex part. 10. tractat. 13. & Miss. Ref. 29.

§. 1. **N**egatiuè respondet Pater Vidal in *Acta Theologia moral. tit. de statu Ecclesiast. inquis. 1. num. 18. & seqq.* vbi ponit, & probat, quod ex nullo iure communi Canonico interdicitur esse dignoscitur Clericis sub culpa mortali ludum larvarum. Ita deducitur à iure ipso Canonico. Ratio est, quia in iure Canonico nullus expressè textus reperitur prohibens Clericis sub mortali ludum larvarum, & à Doctoribus nullus assignatur: ergo in iure expressè non prohibetur Clericis ludus larvarum. Nam aliàs extaret in iure talis textus. Ibi Clerici personati incedentes lethali- ter non peccant contra ius præceptum talem ludum sub culpa mortali illis interdicens. Ex hoc infero quod Clerici incedentes personati modeste cum debitis circumspectis mortificè non peccant peccato scandali. Ratio est, tum quia tali modo laruat incedendo non præbent aliis occasionem eorum exemplo mortali ruinæ, tum quia ex leuitate materia non insurgit graue scandalum; tum quia ob vitium, & consuetudinem, quæ vbiq; viget, vt Clerici personati aliquando